Peter Hultqvist: Tal vid Folk och Försvars rikskonferens 2016

Talare	Datum	Plats
Peter Hultqvist Försvarsminister	11 januari 2016	Sälen

Ambassadörer, Överbefälhavare, damer och herrar,

Vi lever i en osäker och föränderlig tid. Det som idag uppfattas som en lugn och en trygg plats kan i morgon vara förvandlat till ett brinnande inferno. Den ena dagen kan folkrätten högstämt betraktas som ett obrytbart rättesnöre, för att nästa vara förvanskad till oigenkännlighet och "användas" av auktoritära härskare och regimer för att motivera egna maktambitioner.

Härska genom att söndra, oheliga allianser, dubbla agendor, demonstrerade stormakts- och intresseambitioner är förhållningssätt som blivit allt tydligare under senare år. I en sådan värld är det viktigt att hävda folkrättens principer som den formuleras av Förenta Nationerna. Det är viktigt att EU inte låter sig splittras. Det är viktigt att demokratiskt sinnade nationer håller ihop.

Vi ser också hur extremism i olika former tar fart. I mellersta östern ställs allt nu på sin spets i kampen mot Daesh. Daesh står för en ondskefull avgrundsideologi som måste bekämpas. Att acceptera något av denna verksamhets existens är detsamma som att acceptera en plattform för terror. Så kallade Jihadresor ska därför kriminaliseras. Sverige ska genom ett långsiktigt engagemang delta i den internationella koalitionen mot ISIL. Jag vet att vårt bidrag är uppskattat, efterfrågat och viktigt. Vi kommer senare i år att utvärdera vårt nuvarande bidrag.

Det är avgörande och viktigt att stå upp för demokrati, öppenhet, alla människors lika värde och frihet!

* * *

Vi ser också förändringarna i vår nära omvärld. Det går inte att blunda för den

ryska regimens auktoritära karaktär, de återkommande påminnelserna om att de har kärnvapen, deras konsekventa upprustning och att de även är beredda att använda militärt våld för att i strid mot internationell rätt uppnå sina politiska syften. Även om tiden går så får det inte innebära en tillvänjning och acceptans inför det auktoritära. Här måste det politiska förhållningssättet vara tydligt och klart. Annekteringen av Krim är och förblir oacceptabel!

* * *

Svenskt försvar är nu inne i en utvecklingsprocess. Orsaken är förändringarna i världsläget, men framförallt flera år av den ökade ryska militära aktiviteten i vårt närområde och annekteringen av Krim. Vi går från en fokusering på internationella insatser till att sätta det nationella försvaret i centrum. Den operativa förmågan ska öka.

Krigsförbanden ska utformas för att möta ett väpnat angrepp. Men kom ihåg: det tar tid att bygga militär förmåga. Inget sker över en natt. Besluten är bara början på en lång process.

En påminnelse till alla som nu bär ansvaret och ett budskap till eventuella framtida beslutsfattare i lokalen är: gör inga tvära kast inom försvarsmakten. Satsa på stabilitet och långsiktighet. Inse att världen kan förändras snabbt. Sol idag, kan vara mörker i morgon. Gör inte om tidigare misstag. Det går snabbt att rasera, men tar lång tid att bygga upp. Stå med fötterna på jorden!

* * *

När det gäller försvarsbeslutets genomförande så är nu pengarna fördelade i förhållande till vilket år olika satsningar ska genomföras. Det finns en schemalagd plan som sträcker sig mellan 2016-2020 för samtliga åtgärder som vi är överens om. I stora drag är det följande åtgärder som ska vidtas:

Pengar är avsatta från 2016-2020 för att öva samtliga förband. Varje förband kommer att få ett krigsduglighetskrav.
Satsningar på "basplattan" kommer att ske, på bland annat saker som personlig utrustning och ammunition.
Under perioden investeras det i ett stridsfordonsmonterat granatkastarsystem.

Investeringar i granatkastarförmåga sker även i Hemvärnet/nationella skyddsstyrkans.·
Tre brobandvagnar ska levereras.
Den nya stridsgruppen på Gotland byggs upp. Del av förbandet ska vara klart 2017 och hela stridsgruppen är på plats 2018. Jag vill understryka den strategiska vikten av denna satsning.
Luftvärnet tillförs nytt korträckviddigt luftvärn och mot slutet av perioden påbörjas ersättningen av dagens medellångräckviddiga system med ett nytt modernt system.
Två äldre korvetter modifieras tidigt i försvarsbeslutsperioden och får modern ytstrids-, ubåtsjakt- och luftförsvarsförmåga. Sex bevakningsbåtar blir bojbåtar. Undervattenssensorkedjan byggs ut och antiubåtsgranatskastare monteras på minröjningsfartyg. Sammantaget stärker detta marinens ubåtsjaktförmåga inomskärs.
Två nya svenskkonstruerade ubåtar är beställda och samtidigt modifieras två befintliga ubåtar. Detta säkerställer den strategiskt viktiga ubåtsförmågan på kort och lång sikt.
Flygstridskrafterna börjar tillföras den nya versionen av Gripen – JAS 39E och investeringar görs för att kunna sprida och därmed skydda flygförbanden.
Dagens version av Gripen – JAS 39 C/D – kommer att vara kärnan i luftförsvaret under hela försvarsinriktningsperioden och den utvecklas därför och tillförs ny modern långräckviddig jaktrobot.
Utveckling av en aktiv cyberförmåga ska ske.
Anslagen till FRA har ökat och vi ska förstärka underrättelseförmågan.

* * *

Visst ser vi som alltid risker för förseningar och fördyringar av materielinvesteringar. Det är en verklighet man inte kan bortse från, och något som måste kunna hanteras. Men med en kontinuerlig dialog mellan alla parter får vi bättre förutsättning att lyckas. Sverige är unik med den teknikhöjd som finns både inom industrin och hos våra myndigheter och det ska vi värna om.

Men det som är mitt krav och budskap idag är följande:

Det som är beslutat av riksdagen måste levereras. Det är försvarsdepartementets, försvarsmaktens och försvarsmyndigheternas viktigaste uppgift. Vi har ett

tydligt och gemensamt ansvar för att detta ska fullföljas. Det handlar ytterst om trovärdighet och förmåga att bidra till stabilitet i en orolig tid.

* * *

Allt vi gör ingår i en helhet där vår militära operativa förmåga ska öka. Den andra viktiga delen i denna strategi handlar om att fördjupa våra internationella samarbeten med vår militära alliansfrihet som bas. Just nu pågår ett intensivt arbete för att fördjupa relationen till det militärt alliansfria Finland. Som bekant sträcker sig detta samarbete också till möjligheter att agera tillsammans bortom fredstida förhållanden.

Relationen till de baltiska staterna, Polen, Danmark, det nordiska samarbetet, partnerskapet med Nato och den transatlantiska länken till USA har mycket stor betydelse för det säkerhetsnätverk som inte bara är viktigt för Sverige! utan för hela stabiliteten och den långsiktiga freden i vår del av Europa. Vi fördjupar nu alla dessa relationer samtidigt som den nationella militära förmågan stärks.

På torsdag undertecknar jag och den danska försvarsministern ett samförståndsavtal. Målet är att utveckla samarbetet för att öka den operativa effekten inom maritima insatser och flyginsatser i fredstid. Det kan handla om informationsutbyte, lägesbild, säker kommunikation, möjligheter att använda varandras hamnar och flygbaser samt förberedelser för att under vissa förutsättningar kunna ha tillgång till varandras territorium.

I vårt internationella engagemang ingår också våra insatser. De har en positiv effekt på vår egen militära förmåga men bidrar också till att skapa stabilitet i olika delar av världen. Att fokusera på att höja den nationella förmågan betyder inte att vi har lämnat insatsområden ute i världen. Sverige genomför idag viktiga och efterfrågade insatser i bland annat i Irak, Afghanistan och Mali. Ett internationellt engagemang kan också sträcka sig över flera decennier. Ett sådant exempel är övervakningen av vapenstilleståndsavtalet vid gränsen mellan Nord- och Sydkorea som pågått sedan 1953. Vi har anledning att känna stolthet över alla våra insatser. Särskilt viktigt är att soldaterna och deras familjer känner att de har regeringens tydliga och entydiga stöd.

* * *

När det gäller våra internationella samarbeten så är nästa viktiga steg att regeringen i enlighet med riksdagens försvarsbeslut förbereder ett förslag till ett så kallat värdlandsstödsavtal med Nato. Det handlar om att administrativt underlätta för den redan befintliga men mycket viktiga övningsverksamhet som vi redan idag bedriver med andra länder på vårt territorium. Men det handlar också om att förbereda för och underlätta möjligheterna att i en kris ge och ta emot stöd, militärt som civilt.

När jag följer debatten om detta avtal så blir jag frågande inför en del företeelser. Varför sprids det konsekvent myter, felaktigheter och desinformation om vad värdlandsavtalet innebär? Jag ställer mig också frågan: vem tjänar på det?

Det påstås att Sverige tvingas acceptera utplacering av kärnvapen på svenskt territorium. Samtidigt sägs det att Sverige kommer att tvingas acceptera permanenta Nato-baser. Soldater från Nato-länder ska enligt samma typ av desinformation omfattas av straffimmunitet för brott begångna i Sverige.

Jag vill bara klart och tydligt deklarera: detta är lögn och förbannad dikt. När saker som detta sprids i debattens undervegetation handlar det om att så osäkerhet och plantera myter. Det är ett klassiskt sätt att arbeta för den som vill underminera.

Sanningen är den att det inte kommer in ett enda stridsfordon, stridsflygplan eller pistol på svenskt territorium utan en inbjudan från Sveriges regering. Det är grundläggande för hela värdlandsavtalet. Inte en enda övning genomförs utan nationella beslut, precis som idag. Och i kris eller krig sker inget utan regeringsbeslut och riksdagsbeslut. Det finns inget som tvingar fram placering av kärnvapen på svenskt territorium, Nato-baser eller öppnar för straffimmunitet.

Så ser verkligheten ut! Punkt slut!

* * *

När vi ser utvecklingen i vår nära omvärld ser vi också hur viktig den så kallade informationsarenan är. Att ha kontrollen över informationen, eller formulera rätt sanning eller attityd, är särskilt viktigt för auktoritära regimer. Här är det dessutom avgörande att sätta in det som sker på informationsarenan i ett

helhetsperspektiv.

Det är en helhet med militära, politiska, diplomatiska, ekonomiska och psykologiska operationer. Samordningen är det som ger effekten. Samlade operationer av detta slag kan pågå under mycket lång tid och vara mycket effektiva, särskilt om de inte genomskådas.

I Ryssland är nu informationsarenan i 2014 års militärdoktrin utpekad som den fjärde arenan för krigföring vid sidan av mark, sjö och luft. Syftet med operationer inom bland annat informationsarenan är att splittra, demoralisera, skapa myter och förvilla. Det handlar om att främja sina egna säkerhetspolitiska mål. Så kallad "maskirovka", det vill säga vilseledning, är inget nytt. Olika typer av vilseledning har återkommande förkommit i historien. Men i det nu hårdnande säkerhetspolitiska klimatet gör dessa metoder sig åter gällande, men delvis i ny tappning anpassade till dagens tekniska möjligheter.

Sverige måste i detta läge stärka och utveckla förmågan att identifiera och möta dessa utmaningar och hot. Vi blir nu representerade vid cybercentret i Tallinn. Vi förbereder också medverkan i Stratcom, centret för strategisk kommunikation, i Riga. Dels handlar detta om en markering om samhörighet med de baltiska staterna, dels om möjligheten att förstärka vår egen kunskap. Vår ambition måste nu bli högre. På informationsarenan pågår idag en aktivitet som vi på ett bättre sätt måste behärska, stå emot och följa upp. Här finns en tydlig förbättringspotential som vi måste ta på det djupaste allvar.

Samma sak gäller totalförsvaret där förbättringspotentialen är att betrakta som omfattande.

Nu börjar arbetet med en ny totalförsvarsplanering. Ytterst handlar det om hur vi använder samhällets samlade resurser, såväl offentliga som privata, i en krissituation. Försvarsmakten och Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap ska till den 10 juni 2016 lämna förslag till en "Grundsyn för en sammanhängande planering för totalförsvaret".

Därefter är det dags att ta ställning hur vi går vidare i denna omfattande utmaning. Jag fortsätter den diskussionen tillsammans med inrikesminister Anders Ygeman i morgon.

Vi står med andra ord i början på en viktig och intressant resa där de perspektiv som vi idag omfattas av är helt annorlunda än de som gällde för tio år sedan. Men nu gäller det att hålla i och verkställa.

På område efter område handlar det nu om att successivt övergå från analys och planering till verkstad och verkställighet. Det är ett arbete som ytterst handlar om att värna svensk demokrati och suveränitet.

Tack för att ni har lyssnat!

Källa
Manuskript hämtat från regeringen.se (2025-05-27)

Taggar
Politiska tal, Socialdemokraterna

URI
https://www.svenskatal.se/tale/peter-hultqvist-tal-vid-folk-och-forsvars-rikskonferens-2016